

Forslag

til

Lov om ændring af lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner.

Fremsat den 7. november 1975 af *undervisningsministeren*.

§ 1.

I lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 3, indsættes efter nr. 5:

„Forinden undervisningsministeren fastsætter disse regler, skal de berørte institutioner have lejlighed til at udtale sig, såfremt forslagene ikke hidrører fra disse.“

2. § 9, stk. 3, 1. pkt., affattes således:

„Ud fra landsplanmæssige hensyn opretter og nedlægger undervisningsministeren institutter efter indstilling eller indhentet udtalelse fra konsistorium.“

3. I § 20, stk. 3, affattes 1. og 2. pkt. således:

„Inden for en valggruppe kan et antal valgberettigede, svarende til en fjerdedel af antallet af valgberettigede for hvert mandat, kræve, at mandaterne fordeles efter regler om forholdstalsvalg, og at eventuelle repræsentationsområder skal være på enten 3 mandater eller et antal deleligt med 3. Kan antallet af mandater ikke deles med 3, holdes valget uden repræsentationsområdeopdeling.“

4. § 25, stk. 1, affattes således:

„De kollegiale organer er beslutningsdygtige, når et antal medlemmer, der repræsenterer mindst halvdelen af antallet af stemmer, er til stede.“

5. I § 25 indsættes som nyt stk. 3:

„Stk. 3. Der tillægges lærerrepræsentanterne såvel i centralstudienævn som i de faglige studienævn dobbelt stemme ved afstemninger om de i § 14, stk. 4, omhandlede sager. Denne bestemmelse gælder ikke for Danmarks Lærerhøjskole.“

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

6. § 33 affattes således:

„§ 33. Til varetagelse af de studerendes interesser kan undervisningsministeren af statskassen yde tilskud til de studenterorganisationer, der er repræsenteret i konsistorium.“

Stk. 2. Fordelingen af tilskuddene foretages på grundlag af studentergruppernes andel af de samlede afgivne studenterstemmer til valg til konsistorium.“

§ 2.

Loven har virkning fra 1. august 1976.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Da den nuværende styrelseslov i 1973 blev vedtaget, var der fuld enighed mellem partierne om lovens udformning, og det var den almindelige opfattelse, at loven skulle kunne virke i en længere årrække.

I folketingssamlingen 1974-75 blev der dels af centrum-demokraterne, det konservative folkeparti, kristeligt folkeparti og venstre fremsat et forslag til folketingsbeslutning om ændring af loven efter nærmere angivne retningslinier dels af fremskridtspartiet fremsat et forslag til lov om ændring af loven. Forslaget til folketingsbeslutning, der ligesom lovforslaget kun nåede at komme til 1. behandling i samlingen, er nu genfremsat uændret i denne folketingssamling.

Under hensyn til gentrækkelsen af forslaget til folketingsbeslutning om ændring af styrelsesloven har undervisningsministeriet ikke kunnet indhente udtalelser fra de højere uddannelsesinstitutioner og organisationer inden dette lovforslags fremsættelse. Man har imidlertid samtidig med fremsættelsen sendt lovforslaget til institutionerne m. fl.

Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser.

Lovforslaget forventes ikke at få administrative konsekvenser, der medfører merudgifter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

Efter § 2, stk. 3, fastsætter undervisningsministeren regler for uddannelserne og en række andre forhold. Dette kan ske efter indstilling fra de enkelte institutioner eller på initiativ fra undervisningsministeren. Ikke mindst bestemmelserne i lovens § 14 om studienævnenes behandling af uddannelsesregler har imidlertid givet anledning til misforståelser. Med den foreslåede tilføjelse tilsigtes en præcisering af, at ministeren ikke behøver at afvente et udspil fra institutionerne.

Den foreslåede ændring har ikke til hensigt at ændre de forudsætninger, folketingets undervisningsudvalg havde i forbindelse med behandlingen af lovens § 2, specielt vedrørende reglerne om fastsættelse af uddannelsesbestemmelser.

Til nr. 2.

Som § 9, stk. 3, nu er formuleret, er det konsistorium, der træffer bestemmelser om oprettelse og nedlæggelse af institutter. Bestemmelsen betyder, at en landsplanmæssig uddannelses- og forskningspolitik vil være umulig at gennemføre. Reglen foreslås derfor ændret, således at der åbnes mulighed for en overordnet styring.

Man forudsætter ved den foreslåede ændring, at et sådant initiativ kun tages i særlige tilfælde og kun i forbindelse med landsplanmæssige overvejelser. Det forudsættes endvidere, at der enten foreligger indstilling fra de faglige landsudvalg eller fra Planlægningsrådet for forskningen, eller at ministeren indhenter udtalelser fra disse.

Til nr. 3.

Til sikring af mindretal er det i den gældende lovs § 20, stk. 3, fastsat, at et antal vælgere svarende til en fjerdedel af antallet af valgberettigede for hvert mandat kan kræve, at mandaterne fordeles efter regler om forholdstalsvalg. Er der foretaget opdeling i repræsentationsområder, skal hvert område i så fald bestå af mindst 2 mandater.

Da man i sin tid fastsatte disse regler, gik man ud fra, at mindretallet herved ville opnå en betydelig grad af sikkerhed, idet det ville blive repræsenteret blot ved at råde over 26 pct. af stemmerne ved anvendelsen af den St. Lague'ske opgørelsesmetode, som efter valgbekendtgørelsen af 9/11 1973 skal finde anvendelse.

Det har imidlertid vist sig, at der er forekommet tilfælde, hvor flertallet ved opsplitning i flere lister har kunnet sikre sig begge mandater inden for et repræsentationsområde, og således har kunnet hindre, at mindretallet opnåede den tilsigtede beskyttelse.

Fastsætter man imidlertid et krav om, at repræsentationsområderne i de tilfælde, hvor mindretallet ønsker de særlige beskyttelsesregler anvendt, skal være på 3 eller et antal deleligt med 3, vil mindretallene være sikret et af tre mandater ved at råde over 26 pct. af stemmerne. Hvis en sådan opdeling ikke kan ske, fordi det samlede antal mandater ikke kan deles med 3, eller opdeling ikke ønskes af den gruppe, der i henhold til § 20, stk. 2, træffer beslut-

ning herom, skal valgene holdes uden opdeling i repræsentationsområder.

Forslaget indebærer ikke nogen ændring i de i øvrigt gældende regler om mulighed for repræsentationsområdeopdeling. Der vil således fortsat være mulighed for, at repræsentationsområder kan være på f. eks. 1, 2 eller 4 mandater. Der kan nemlig meget vel forekomme situationer, hvor stort set alle er enige om, at det kan være hensigtsmæssigt at lade områder, der fagligt står hinanden nær, tilsammen besætte et eller flere mandater. Det vil ikke være hensigtsmæssigt at lægge hindringer i vejen for sådanne ordninger. Det helt afgørende er derimod, at et forholdsvis lille antal vælgere kan kræve de særlige regler om mindretalsbeskyttelse anvendt, og at disse regler i rimeligt omfang sikrer, at mindretallet opnår repræsentation.

Til nr. 4 og 5.

Med henblik på at styrke lærernes indflydelse på studienævnenes afgørelser i en række sager, hvor de gældende regler om studienævnene i særlig grad har voldt problemer, foreslås det at indføre en regel, hvorefter lærernes stemmer tæller dobbelt ved sådanne afgørelser. I henhold til lovens § 14, stk. 4, tilkommer det studienævnene inden for rammerne af de gældende bekendtgørelser om eksamen, karaktergivning m. v. at udarbejde og ajourføre studieordninger med angivelse af undervisningens mål, omfang og varighed, form og indhold samt pensum-

beskrivelse. Studienævnene tilrettelægger undervisningen og afholdelsen af eksaminer.

For Danmarks Lærerhøjskole, der er en højere uddannelsesinstitution for videreuddannelse af færdiguddannede, foreslås det at opretholde den gældende regel, hvorefter hver stemme tæller lige meget.

Til nr. 6.

Efter § 33 kan undervisningsministeren yde de studerendes råd tilskud af statskassen.

Denne bestemmelse har betydet, at der alene kan ydes tilskud til ét studerendes råd ved hver institution. Ved de fleste af institutionerne findes der kun ét studerendes råd, og der har den gældende ordning ikke givet anledning til problemer. Dette har derimod været tilfældet, hvor de studerende har organiseret sig i forskellige sammenslutninger.

Man finder det derfor hensigtsmæssigt at ændre bestemmelsen, således at der ydes tilskud til de studenterorganisationer, der er repræsenteret i de styrende organer, jfr. § 34.

Studentegrupperne vil således ud over, hvad de allerede får i form af faciliteter, efter forslaget få et direkte pengetilskud.

Det samlede tilskud foreslås fordelt mellem de studentergrupper, der er repræsenteret i konsistorium på den måde, at gruppens andel beregnes ud fra dens andel af de samlede afgivne studentestemmer.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov.

Gældende lov.

Lov nr. 362 af 13. juni 1973.

§ 2. — — —

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter reglerne for:

- 1) Adgang til studierne.
- 2) Uddannelserne.
- 3) Erhvervelse af licentiat- og doktorgrader.
- 4) Ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere.
- 5) Relegation af studerende.

§ 9. — — —

Stk. 3. Institutter oprettes og nedlægges af konsistorium. Der kan oprettes tværvideenskabelige institutter, der henlægges direkte under konsistorium eller til udvalg nedsat af dette.

§ 20. — — —

Stk. 3. Inden for en valggruppe kan et antal valgberettigede, svarende til en fjerdedel af antallet af valgberettigede for hvert mandat, kræve, at mandaterne fordeles efter regler om forholdstalsvalg. Er der foretaget opdeling i repræsentationsområder, skal hvert område bestå af mindst to mandater. Der kan indgås liste- og/eller valgforbund mellem grupper og/eller kandidater.

§ 25. De kollegiale organer er beslutningsdygtige, når mindst halvdelen af det i statuten fastsatte antal medlemmer er til stede.

Stk. 2. Beslutninger træffes ved almindeligt stemmeflertal blandt de fremmødte, medmindre andet fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 3. De kollegiale organers valg af to eller flere medlemmer til udvalg, kommissioner o. l. foretages som forholdstalsvalg.

Lovforslaget.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter reglerne for:

- 1) Adgang til studierne.
- 2) Uddannelserne.
- 3) Erhvervelse af licentiat- og doktorgrader.
- 4) Ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere.
- 5) Relegation af studerende.

Forinden undervisningsministeren fastsætter disse regler, skal de berørte institutioner have lejlighed til at udtale sig, såfremt forslagene ikke hidrører fra disse.

Stk. 3. Ud fra landsplanmæssige hensyn opretter og nedlægger undervisningsministeren institutter efter indstilling eller indhentet udtalelse fra konsistorium.

Der kan oprettes tværvideenskabelige institutter, der henlægges direkte under konsistorium eller til udvalg nedsat af dette.

Stk. 3. Inden for en valggruppe kan et antal valgberettigede, svarende til en fjerdedel af antallet af valgberettigede for hvert mandat, kræve, at mandaterne fordeles efter regler om forholdstalsvalg, og at eventuelle repræsentationsområder skal være på enten 3 mandater eller et antal deleligt med 3. Kan antallet af mandater ikke deles med 3, holdes valget uden repræsentationsområdeopdeling. Der kan indgås liste- og/eller valgforbund mellem grupper og/eller kandidater.

§ 25. De kollegiale organer er beslutningsdygtige, når et antal medlemmer, der repræsenterer mindst halvdelen af antallet af stemmer, er til stede.

Stk. 2. Beslutninger træffes ved almindeligt stemmeflertal blandt de fremmødte, medmindre andet fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Der tillægges lærerrepræsentanterne såvel i centralstudienævn som i de faglige studienævn dobbelt stemme ved afstemning.

Gældende lov.

§ 33. Undervisningsministeren kan yde de studerendes råd tilskud af statskassen til varetagelse af de studerendes interesser.

Lovforslaget.

ger om de i § 14, stk. 4, omhandlede sager. Denne bestemmelse gælder ikke for Danmarks Lærerhøjskole.

Stk. 4. De kollegiale organers valg af to eller flere medlemmer til udvalg, kommissioner o. l. foretages som forholdstalsvalg.

§ 33. Til varetagelse af de studerendes interesser kan undervisningsministeren af statskassen yde tilskud til de studenterorganisationer, der er repræsenteret i konsistorium.

Stk. 2. Fordelingen af tilskuddene foretages på grundlag af studentergruppernes andel af de samlede afgivne studenterstemmer til valg til konsistorium.